

Jocul de rol în grădiniță

**„Nu ne oprim din joacă atunci când îmbătrânim, ci
îmbătrânim când încetăm să ne mai jucăm.” George Bernard Shaw**

La vârsta preșcolară, jocul, care înainte de orice este un „modus vivendi”, este în același timp și cea mai importantă metodă activă de instruire, educare și formare, este modalitatea prin care copilul se raportează la lume și în același timp asimilează lumea, realul la propriul său eu. Prin joc, copilul se familiarizează cu diferite aspecte ale vieții naturale și sociale și își satisface diverse trebuințe, jocul fiind o activitate generatoare de trăiri pozitive, de satisfacții imediate.

Totodată jocul este, fără îndoială, cel mai eficient mijloc prin care copiii iau contact cu lumea, înțeleg evenimentele din jur și învață din ele. Utilizarea și dezvoltarea limbajului fac parte integrantă din acest proces. Jucându-se, copilul exersează înțelegerea prin comunicare, își dezvoltă capacitatea de judecată, imaginează și formulează verbal ceea ce se întâmplă în jurul său, dar și ceea ce-și imaginează.

Jocul, dominantă a copilăriei mici și mijlocii, constituie tipul fundamental de activitate în grădiniță. Rolul lui este formativ, contribuind la stimularea dezvoltării diferitelor funcții și capacități psihice. Valențele formative ale jocului sunt multiple: îmbogățește cunoștințe și formează capacități, dezvoltă atenția, memoria, imaginația, spiritul de observație, formează motivația față de diverse activități, cultivă spiritul de investigație dar și spiritul cooperant.

Importanța jocului de rol în educația copilului

Jocul de rol constă în implicarea copilului în construcția unui personaj. Copilul va deveni altcineva, un personaj, iar pe baza alegerii lui va trebui să creeze și un scenariu.

Ce este jocul de rol?

În jocul de rol, copilul nu joacă doar „rolul” personajului ales. El devine – la nivel profund – acel personaj, erou, animal sau obiect, iar scenele pe care le construiește și le interpretează înseamnă viziune. Acest tip de joc ne poate arăta modurile în care copilul interpretează lumea și modul în care el înțelege comportamentele, acțiunile și ideile pe care le experimentează. În jocul de rol, copilul va intra în pielea personajului și va înceta să fie el, imitând câteva acțiuni ale personajului, începând să devină personajul însuși.

Care sunt avantajele jocului de rol?

Urmărindu-i jocul de rol și punându-i întrebări personajului său, descoperi cum vede lumea, cum ar reacționa în anumite situații și cum percepe anumite evenimente. Jocul de rol oferă copilului

oportunități de a învăța prin numeroase modalități: vizual, verbal, expresiv, corporal. Mișcarea, comunicarea, experimentarea anumitor acțiuni, dar și înțelegerea mai bună a mediului înconjurător și a familiei, sunt doar câteva dintre avantajele principale ale acestui joc.

- ✓ Copilul îți arată și îți spune ce simte în legătură cu lucrurile importante din viața lui.
- ✓ Învăță empatia.
- ✓ Descoperă cum poate rezolva anumite probleme.
- ✓ Află ce simt și cum trăiesc alte persoane.
- ✓ Își găsește curajul de a se exprima liber, pentru că o va face prin intermediul personajului.
- ✓ Își exersează și dezvoltă imaginația.

Deși specific copilăriei, jocul nu își poate fructifica valențele dacă este lipsit de modelul adulților. Adultul este prezent în jocurile copiilor fie ca personaj evocat, fie ca participant activ. Adultul este cel care valorifică întreaga bogăție de informație, precum și calitățile formative ale jocului prin activitatea sa directă de sugerare, sfătuire, stimulare a gândirii, oferind în același timp modelul de limbaj adecvat situației evocate în joc. Educatoarea poate interveni, cu tact și talent pedagogic, pentru a stârni curiozitatea și entuziasmul copilului, pentru a stimula participarea verbală și intelectuală. Fiecare tip de joc desfășurat în grădiniță, dar fin acordat în sarcini și în materialul utilizat poate activa potențialul creativ al preșcolarilor.

Prin jocul de rol, se pot introduce în comportamentul copiilor anumite conduite sociale, cum ar fi folosirea salutarilor, prezentarea unor persoane necunoscute. Educatoarea trebuie să intre în jocul copiilor și să exprime clar comportamentul pe care dorește ca ei să și-l însușească. Când se îndreaptă spre centrul „Joc de rol”, educatoarea spune „Bună ziua!”, întreabă dacă este primită în joc, spune „La revedere!” când pleacă. După joc, copiii trebuie ajutați să-și amintească ce au făcut și să-și consolideze cunoștințele. Copiii pot fi întrebați ce ar dori să facă mai departe, fiind astfel obișnuiți cu o strategie de planificare, încurajați să gândească și să proiecteze acțiunile. În fiecare joc pot fi introduse rime, povestioare, cântece. Copiii vor fi implicați, cerându-li-se să repete sunete, acțiuni, pantomime în cadrul jocului de rol respectiv.

În **jocul de rol** sunt deosebit de importante seturile specifice personajelor pe care vrem să le exersăm cu copiii, **recuzita**: cutii mari de carton, care pot deveni mașini, case, paturi sau ascunzători, haine, jucării, orice obiecte care l-ar putea ajuta pe copil să fie mai aproape de personajele alese, muzică sau sunete diverse – pentru a contura situațiile alese etc..

Jocurile de rol precum: „De-a familia”, „De-a grădinița”, „De-a gospodina”, „De-a coafezele”, „De-a medicul”, „De-a bucătarii”, „De-a cofetarii”, „De-a constructorii”, „De-a

soferii” „La piață” „La aprozar” ,etc. și exemplele ar putea continua, sunt apreciate foarte mult de copii și aceștia participă cu plăcere la ele, indiferent de momentul zilei ales.

Exemplu: „**De-a doctorul**”

Scopul: Verificarea și consolidarea cunoștințelor dobândite în cadrul domeniilor experiențiale.

Însușirea și respectarea regulilor de comportare și înțelegerea acestora în planul relațiilor sociale.

Sarcina didactică: Exersarea deprinderii de a utiliza formule de politețe în diferite contexte.

Regulile jocului: Copiii-pacienți așteaptă la rând să intre în cabinetul doctorului, intră, salută, verbalizează simptomele pe care le au, sunt consultați de doctor, primesc rețeta, mulțumesc și pleacă.

Material didactic: trusă doctor, halate, bonete.

Desfășurarea jocului:

Conducătorul jocului (educatoarea), desemnează prin interviu un copil care să îndeplinească funcția de doctor. Copilul care răspunde corect mai multor întrebări este numit doctor și are dreptul să-și aleagă două asistente. La centrul „Joc de rol” se amenajează un spațiu corespunzător: cabinetul doctorului și sala de așteptare. Cabinetul doctorului este dotat cu „trusa doctorului”(termometru, stetoscop, microscop, seringă, ace, etc), halate, bonete. Sala de așteptare este dotată cu scaune pe care vor sta pacienții. Copiii-pacienți așteaptă la rând în sala de așteptare. Ei intră pe rând în cabinetul doctorului, salută, prezintă cardul de sănătate și descriu simptomele pe care le au. Doctorul consultă pacientul, stabilește diagnosticul, eliberează rețeta și stabilește vizita când pacientul revine la control, (în funcție de gravitatea diagnosticului). Asistenta notează în registru datele pacientului.

Jocul continuă până vor intra în cabinet toți pacienții.

Jocurile „De-a vânzătoarea” îi pot învăța pe copii cum să se descurce cu banii (sau orice pietricică ori frunzuliță pe care o folosesc ca monedă de schimb) încă de mici. „produsele” mai mari sau mai sofisticate care sunt „puse la vânzare” pot valora mai multe pietricele decât cele simple, iar astfel, copilul poate înțelege mai bine matematica, precum și cum să se descurce atunci când cumpără ceva de la un magazin. Jocurile de rol în vânzări pot avea diferite naturi. Cei mici își pot imagina fie un magazin de jucării pentru copii, fie unul de produse electrocasnice, aprozar, chiar unul de produse alimentare.

Jocurile cu subiecte din viața cotidiană reflectă prin conținut experiențele directe trăite de copil, dobândite prin observație sau relatare. Jocurile cu subiecte din povești implică crearea unei atmosfere speciale sau redarea unor trăsături ale personajelor. Jocurile inspirate de textul poveștilor

pot lua forma unor jocuri dramatizări în care rolurile sunt interpretate fie de copii, fie de păpuși de teatru.

La grădiniță, copiii se bucură de jocul imaginativ; fie că se joacă cu o bucată de hârtie în aer ca și cum ar fi o mașină de curse sau un avion care zboară sau intră în rolul unui pompier, un vânzător, părinte, medic. Copiii folosesc obiecte pentru a reprezenta altceva sau pentru a-și desemna rolurile și pentru a le imita. Poate pare foarte simplu, dar acești copii învață și dezvoltă multe abilități de viață diferite și importante. Aceste jocuri de rol, care permit realizarea unor perspective diferite și în care ideile și emoțiile sunt modelate și rearanjate, reprezintă o trăsătură majoră a dezvoltării sociale și cognitive a copilului.

Jocul de rol oferă o varietate de situații în care copiii primesc și transmit mesaje orale. În cazul copiilor mici, educatoarea participă mult la jocul lor, iar pe măsură ce copiii cresc și dobândesc noi cunoștințe despre lumea înconjurătoare, prezența ei devine din ce în ce mai puțin necesară. În sarcina educatoarei rămân însă supravegherea și intervenția ori de câte ori este nevoie pentru a stimula sau a repune pe direcție jocul respectiv.

În concluzie în **jocul de rol:**

- **Copiii își imaginează că pot și .....apoi, pot orice.**
- **Încurajează imaginația și creativitatea.**
- **Sprijină dezvoltarea socială și emoțională.**
- **Îmbunătățește competențele lingvistice și de comunicare.**
- **Dezvoltă abilități de gândire, de învățare și de rezolvare a problemelor.**

Jocul de rol este el însuși un rol esențial al dezvoltării și vieții împlinite a viitorului adult.

Bibliografie:

- Cosmovici Andrei, *Psihologie Științele Educației*, Ed.Polirom, Iași, 1999
Evseev, Ivan , *Jocurile tradiționale de copii*, Editura Excelsior, Timișoara, 1994
Pânișoară, Ion Ovidiu, *Comunicarea eficientă*, Ediția a III, revăzută și adăugită, Editura Polirom,Iași,2008
Răileanu, D., *Jocul muzical*, în *Didactica jocurilor*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019
Revista învățământului preșcolar nr.4, Ed. Ministerul Educației Cercetării și Tineretului, 2007
Voiculescu Elisabeta, *Pedagogie preșcolară*, Ed. Aramis, București, 2003

Prof. educație timpurie Nica Dorina
Grădinița cu P.P. "Dumbrava minunată" Tulcea

